

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 16 februari 2012

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 43.102/II/PF
LR/MM

Ter zitting van 20 januari 2012 heeft de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) in haar verenigde afdelingen een klacht tegen de kerkfabriek Sint-Lambertus 's Gravenvoeren onderzocht wegens het feit dat het bord waarop de restauratiewerken van de Sint-Lambertuskerk zijn aangekondigd eentalig Nederlands is. Een foto was bij de klacht gevoegd.

Op de vraag om toelichting meldt de voorzitter van de Kerkraad 's Gravenvoeren enkel dat hij deze vraag heeft overhandigd aan de architect en de burgemeester. Enkel deze laatste reageerde. Hij is van mening dat, mede gelet op de scheiding van Kerk en Staat, de bouwheer, zijnde de kerkelijke overheid, niet onderworpen is aan de taalwetgeving, zodat de VCT zich onbevoegd dient te verklaren.

*
* *

Luidens artikel 6, § 1, VIII, eerste lid, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zoals vervangen door de bijzondere wet van 13 juli 2001, zijn de gewesten bevoegd voor de kerkfabrieken en de instellingen die belast zijn met het beheer van de temporaliën van de erkende erediensten, met uitzondering van de erkenning van de erediensten en de wedden en pensioenen van de bedienaars van die diensten.

Aan Vlaamse zijde werd met het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en de werking van de erediensten deze bevoegdheidsoverdracht ingevuld en werd een regeling uitgewerkt voor de materiële organisatie, de werking, het financieel beheer en het goederenbeheer van de erkende erediensten, alsmede voor het administratief toezicht op de handelingen van de besturen van die erediensten. Wat de regeling voor de rooms-katholieke eredienst betreft, bepaalt artikel 3 van vermeld decreet dat er per erkende parochie een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid is, "kerkfabriek" genoemd. Artikel 4 stelt dat de kerkfabriek belast is met de zorg voor de materiële voorwaarden die de uitoefening van de eredienst en het behoud van de waardigheid ervan mogelijk maken, alsmede met het onderhoud en de bewaring van de kerk of kerken van de parochie en met het beheer van de goederen en de gelden die eigendom zijn van de kerkfabriek of die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst in de parochie.

Artikel 1, § 1, 1°, van de bij KB van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT) bepaalt dat de gecoördineerde wetten toepasselijk zijn op de gecentraliseerde en gedecentraliseerde openbare diensten van de Staat, van de provinciën en van de gemeenten, voor zover zij inzake taalgebruik niet beheerst worden door een andere wet. In de gemeenten omvatten de gedecentraliseerde diensten de kerkfabrieken (zie Parl. Doc., Kamer van Volksvertegenwoordigers,

gewone zitting 1961-1962, verslag Saint-Remy van de Commissie voor Binnenlandse Zaken, nr. 331/27, pag. 6).

Overigens bevestigde de VCT reeds in haar advies 36.026 van 13 mei 2004 betreffende de borden waarop de restauratiewerken van de kerk van Moelingen worden aangekondigd, dat de kerkfabrieken onder de toepassing vallen van artikel 1, §1, 1°, van de SWT.

Aankondigingsborden zijn berichten en mededelingen aan het publiek.

Luidens artikel 11, § 2, tweede lid, van de SWT moeten de berichten en mededelingen aan het publiek in de taalgrensgemeenten in het Nederlands en in het Frans worden gesteld.

Volgens de vaste adviespraktijk van de VCT moeten de teksten tegelijk en integraal in het Nederlands en in het Frans worden gesteld, waarbij steeds voorrang dient te worden verleend aan de taal van het gebied, hetzij van links naar rechts, hetzij van boven naar onder.

Zoals de VCT in haar advies 41.091 van 30 april 2010 betreffende de straatnaamborden in Voeren stelde, houdt dit niet in dat de presentatie identiek of op strikte voet van gelijkheid dient te gebeuren. In tegenstelling tot het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, waar beide landstalen per definitie op voet van gelijkheid staan, behoren de taalgrensgemeenten tot het eentalige Nederlandse of Franse taalgebied, waar voor bepaalde gemeenten bijzondere regelingen zijn vastgesteld die van de algemene geldende regeling afwijken. Dit betekent alleszins dat in een eentalig gebied die bijzondere regelingen er niet mogen toe leiden dat de taal van het gebied de voorrang zou verliezen, en het betekent bovendien dat die bijzondere regelingen er niet mogen op neerkomen dat de twee talen in alle opzichten worden gelijkgesteld. Zodanige gelijkstelling is het kenmerk van een tweetalig taalstatuut. Dergelijk tweetalig stelsel bestaat in België alleen in het enige tweetalige taalgebied, zijnde Brussel-Hoofdstad.

De VCT is dan ook van mening dat de berichten en mededelingen voor het publiek in de taalgrensgemeenten, wel tegelijk en integraal in het Nederlands en in het Frans moeten worden gesteld, maar niet op dezelfde voet van gelijkheid als in het tweetalige taalgebied. De teksten in de andere taal dan die van het taalgebied hoeven dan ook niet noodzakelijk in hetzelfde lettertype of dezelfde lettergrootte te worden gesteld. Ze moeten wel in een adequate en leesbare vorm worden weergegeven.

Gelet op het feit dat de kerkfabriek van 's Gravenvoeren niet aantoont dat aankondigingen in het Frans (op een wijze zoals hiervoor vermeld) werden aangebracht, acht de VCT bij eenparigheid van stemmen min twee tegenstemmen van leden van de Nederlandse afdeling (*) **de klacht ontvankelijk en gegrond**.

*
* *

(*) Met toepassing van artikel 7, tweede lid, van het koninklijk besluit van 4 augustus 1969 (BS van 30 augustus 1969) tot regeling van de rechtstoestand van de voorzitter en van de leden van de VCT en tot regeling van dezer werking, hebben twee leden van de Nederlandse afdeling hun stemming als volgt gemotiveerd.

In onderhavig dossier dient de taalhomogeniteit van het Nederlandse taalgebied te worden gerespecteerd en wel om volgende reden.

Artikel 11, § 2, tweede lid, van de SWT legt vast dat in de taalgrensgemeenten de berichten en mededelingen voor het publiek in het Nederlands en in het Frans dienen te zijn gesteld.

Evenwel betreft deze regeling de berichten en mededelingen die aan de inwoners van de gemeente zijn gericht en niet aan een publiek ruimer dan die inwoners alleen. Een bord waarop de restauratiewerken van de Sint-Lambertuskerk te 's Gravenvoeren aangekondigd worden, is dan ook een mededeling die uitsluitend in het Nederlands moet zijn gesteld.

*
* *

Een afschrift van dit advies wordt aan de klager en aan de gemeente Voeren gestuurd.